Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 727-5250

РІК LXXXVI. Ч. 212 ДЖЕРЗІ СИТИ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го ВЕРЕСНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 18, 1979 No. 212. VOL. LXXXVI.

СОЮЗОВІ ОКРУГИ ПЕНСИЛЬВЕНІЇ ЛІГАЙ ВЕЛЛІ І СКРЕНТОНУ ВІДБУЛИ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

Нортгемптон-Скрентон, Па., (с.г.). — Екзекутивний Комітет УНСоюзу, запланувавши загальну працю цілости Спюзу у ювілейному році, на першому місці поставив завдання придбати 5,000нових членів. Для переведення того пляну в життя,постановлено повести інтенсивну організаційну працю весною, а відтак ударну кампанію в осінніх місяцях. У зв'язку з тим пляном вже почались відбуватись організаційні наради в Округах. Перші наради в осінній кампанії відбулись у суботу, 8-го вересня в Окрузі Лігай Веллі, а другі в неділю, 9-го вересня ц. р. в Окрузі Скрентон, Па. Під час згаданих нарад доповідачем був союзовий організатор Степан Гавриш.

Наради Округи Лігай Веллі, яка об'єднує 12 Відділів, що нараховують 1,650 членів відбулися у залі УКЦеркви в Нортгемптоні і ними проводила голова Округи, головна радна п-і Анна Гарас. Перебіг нарад протоколували секретарі Стефан Муха і Стефан Колодруб. Тому, що наради, як сказано, мали організаційний характер, то найбільше часу присвячено тій ділянці. Проведено підрахунок здобутків Округи за останніх 8 місяців і ствержено, що секретарі Округи працюють задовільно, доказом чого є придбаних 63 члени. Серед секретарів, що приєднують членів перед веде, як і повинно бути, голова Округи,а рівночасно і секретарка 47-го Відділу п-і Анна Гарас, яка має уже придбаних 29 членів. Милою несподіванкою для Округи є праця секретаря 369-го Відділу Павла Крепіча, який вже придбав 13 членів. На день нарад із всіх 13-ох Відділів залишився лиш один, що ще не придбав членів, але секретар того Відділу запевнив зібраних, що має добрі проспекти. Приємно є відмітити це, що всі присутні серйозно застановлялись над тим, щоби мати виконану організаційну квоту в Ювілейному році на 100 відсотків.

Голова Округи п-і Анна Гарас інформувала, що від 1-го липня ц. р. до Округи приділено 143-ий Відділ з Грейт Медов, Н. Дж., який раніше належав до Округи Пассейк. Відтак обширно дискутовано над пляном переведення бенкету, яким Округа відзначає 85-річчя УНСоюзу. Бенкет відбудеться у суботу, 6-го жовтня у залях УГКлюбу в Істон, Па. За її словами, під час бенкету запляновано вшанувати союзових піонерів і будівничих Союзу, себто тих, які довгими роками виконували працю у Відділових Управах. Вона також поінформувала, що згідно ухвали Окружної Управи, на головного промовця під час бенкету запрошено колишнього головного предсідника УНСоюзу, а теперішнього почесного члена Головного Уряду п. Йосипа Лисогора. До участи в бенкеті також запрошено сусідні союзові Округи.

Про загальні справи Округи і цілости Союзу говорив Степан Гавриш. Він висловив признання Управі за добру працю, відмітив успішних секретарів, а відтак з'ясував загальний стан організаційного Відділу УНС, заподавши, що за 8 місяців Округи Америки і Канади придбали вже 1,628 членів, а в осінній кампанії повинні ще придбати 2,000 членів. Він теж говорив про фінансову господарку, про Українську Будівлю, щоденник „Свободу" „Український Тижневик" („Юкрейнєн Віклі"), Боргові Зобов'язання і Союзівку. Відтак відбулась речева дискусія, під час якої поодинокі союзовці висловлювали свою опінію

(Продовження на ст. 3)

Проф. Роман і Лідія Придаткевичі — члени Філії Фундації УВУ

Філядельфія, Па. (М. П.). — З кіл УВУ інформують, що п-во Придаткевичі стали членами Фундації Українського Вільного Університету, який понад пів століття постійно працює для добра української науки та поширення у вільному світі здобутків культури найстаршої державної нації на сході Европи.

Проф. д-р Роман Придаткевич пройшов різні музичні школи, починаючи з Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові (1906-13) і продовжуючи у відомих віденських та берлінських музичних школах і університетах, а кінчаючи у визначних музичних школах і університетах ЗСА, вважав за відповідне завершити своє знання з музикології в Українському Вільному Університеті, бож властиву душу рідної української музики можна здобути лише у власному університеті.

Після упадку Австро - Угорщини проф. Придаткевич був учасником Української Галицької Армії, викладав музику в Одеському університеті, Українській Музичній Консерваторії в Ню Йорку (якої був і співосновником), Муррейському стейтовому університеті й в Веслеан коледжі та виконував функції концертового майстра й дириґента в операх Шуберта Ґільберта і Суллівана.

Проф. Придаткевич належить до Американської Національної Асоціяції Композиторів і Дириґентів, є членом Наукового Товариства ім. Шевченка та автором 4-ох симфоній, 2-ох українських рапсодій, кількох сонат і багатьох пісень.

Управа і Екзекутива Філії Фундації УВУ в Філядельфії і Дирекція Централі в Ню Йорку привітали п-во Придаткевичів між членами Фундації УВУ та побажали п-і Лідії і проф. Романові — віртуозові скрипалеві спокійного й заслуженого відпочинку після

(Продовження на ст. 4)

НАПЕРЕДОДНІ УКРАЇНСЬКИХ ДНІВ В РИМІ

(О.С.). — У днях 20-го — 23-го вересня ц. р. відбудуться ювілейні святкування в Римі з нагоди 50-річчя Синоду Владик Української Церкви (Рим 1929), 40-річчя єпископських свячень Блаженнішого Патріярха Йосифа та 10-річчя посвячення Собору св. Софії в Римі.

Із нагоди тих рідкісних ювілеїв, багато наших мирян вибирається на прощу до Риму, щоб бути присутніми на тих величних святкуваннях. Однак, ці миряни, які не можуть поїхати, а хочуть бути зі щасливцями принаймні духом, складають пожертви на Патріярший Фонд.

Тому, що цей почин самочинно вийшов від мирян, ми для інформації подаємо адреси, де можна складати пожертви, а це в книгарні „Арка" 48 Е,7 вул. або в товаристві „Самопоміч" 98, 2-га евеню.

Усі пожертви можна відтягати від податку.

ЗСА СТАРАЮТЬСЯ ЗНАЙТИ РОЗВ'ЯЗКУ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕБУВАННЯ СОВЄТСЬКОЇ БРИҐАДИ НА КУБІ

Вашінґтон. — У Вашінґтоні продовжуються наради поміж державним секретарем ЗСА Сайрусом Венсом і амбасадором СССР Анатолієм Добриніним, під час яких після обговорення питання присутности совєтських вояків на Кубі в числі поміж 2,000 до 3,000, обидві сторони намагаються знайти вихідну точку з цієї трудної ситуації.

У четвер, 13-го вересня ц. р., сенатор Генрі М. Джексон сказав, що на його думку, Уряд президента Картера разом зі совєтським амбасадором стараються знайти „деяке зраціоналізування" у напрямі розв'язки проблеми совєтської бригади, перебуваючої на Кубі, не вдаючись до санкції відтягнення цих військ.

Не тему перебування совєтських вояків на Кубі розвинулась широка дискусія у пресі і в політичних кругах. Колишній державний урядовець, що його в цій справі переслуховувано, сказав, що існує така можливість, що бригада правдоподібно складається із совєтських „дорадників", які збираються на Кубі раз або двічі до року, щоб перепроваджувати військові маневри, що й могло бути в минулому. Ще інший колишній урядовець, який не бажає виявити свого прізвища сказав, що державний секретар Сайрус Венс і амбасадор Анатолій Добринін шукають за формулою, на яку можна оперти твердження, що совєтські вояки, мають на меті тільки військові вишколи, а не воєнні вправи і що їхні танки та інший важкий виряд знаходиться під контролею Куби.

Урядовці державного апарату відмовилися дискутувати з кореспондентами про що говорили Сайрус Венс і Добринін, а колишній державний урядовець твердив, що він не має вгляду у внутрішню ситуацію нарад.

Під час останніх переговорів кружляли різні припущення на тему можливої розв'язки цієї проблеми, яка стала загрозою — в напрямі апробати Сенатом ратифікації САЛТ 2.

Із Державного департаменту повідомлено, що Венс був затурбований увагою, яка приділяється можливості, що совєтська бриґада, яка знаходиться на Кубі є реґулярною військовою одиницею з точно окресленим завданням.

Годдінґові Картерові III, речникові Державного департаменту, було припоручено сказати таке: „Ми ще є дальше в процесі перевірки звідомлення розвідчої служби, щоб по змозі точно дізнатися про спроможності ціль і відстань часу перебування бригади на Кубі. Ми вважаємо, що вона тут перебуває довгий час". Пізніше речник Департаменту ще ствердив що уряд не висловлюватиме своїх припущень, щоб не шкодити переговорам. „Якщо дійде до розв'язки цієї справи, ми тоді вповні і ясно подамо нашу оцінку ситуації, на основі якої запало наше рішення".

Сайрус Венс настоював, щоб наради були закриті перед публікою, мотивуючи тим, що вгляд у ці переговори посторонніх осіб зможе спричинити трудноші у задовільному полагодженні справи.

През. Картер перервав свою участь у перегонах бігом на 6 миль

Вашінґтон. — Президент Картер, який належить до тих, 25 мільйонів американських чоловіків і жінок, які в останньому десятирічч стали фанатичними „бігунами", взяв участь у перегонах бігом в минулу суботу 15 вересня, що відбувалися в околиці Кемп Дейвіда в стейті Мериленд.

Перегони йшли почерез гористу околицю. Брало в них участь загалом 980 мужчин і жінок, — із них коло ста учасників зреклися дальшої участи, передчасно знемігшись. До них належав також президент Картер. Його особистий лікар д-р Вілліям Лукаш, який біг безпосередньо за Президентом, побачивши, що президент Картер посірів на обличчі і з трудом хапає повітря, порадив йому перервати дальшу участь у перегонах і, після того, трохи відпочивши, президент Картер був приявний на роздачі нагород переможцям і вітав головного переможця, Герба Ліндзі, який перший добіг до мети, переборовши 6 миль докладно за 30 хвилин і одну секунду. Сам президент Картер, який має 55 літ, відколи почав щоденно раннім ранком бігати по найближчій околиці Білого Дому втратив 10 фунтів і важить нижче 150 фунтів. Його замилування до того спорту спричинює немалий клопіт службі безпеки.

Галя Петрик обрана на „Міс Союзівку"

Союзівка. — Галя Петрик, 18-річна студентка першого року в Райдер коледжі у Лоренсвілл, Н. Дж., яка постійно замешкує у Левіттовні, Па., була обрана на 25-ту з черги „Міс Союзівку" під час річного контесту, який відбувся тут у вечірніх годинах, в суботу, 15-го вересня, в рамках традиційного Дня УНСоюзу.

На першу кралю жюрі обрало 20-річну Галю Гурську з Філядельфії, а на другу — Христю Карп'як з Ютики, Н.Й. Контест перевело жюрі в складі інж. Роман Ракочий, ст., маестро Михайло Мороз і Андрій Кейбіда. Неголосуючою секретаркою жюрі була п-і Квітка Стецюк. Контестові, який відбувся в залі павільйону „Веселка", приглядались сотні гостей і відвідувачів. Його попередила мистецька програма з участю танцювального ансамблю з Асторії, Н. Й., під мистецьким керівництвом Олени Оприско, та виступ вокалістки Оксани Тромси.

Галя Петрик — новообрана „Міс Союзівка"

У тенісовому турнірі УНСоюзу, який проходив на кортах Союзівки в суботу і неділю, перше місце в групі чоловіків здобув Юрій Савчак, а в групі сеньйорів Борис Кучинський.

Точніші інформації про ці імпрези на Союзівці будуть поміщені в черговому числі „Свободи".

34-ТА ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОН РОЗПОЧАЛА СВОЇ 13-ТИЖНЕВІ НАРАДИ

Об'єднані Нації. — З днем 18 вересня 1979 року розпочала свої наради 34-та з черги Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй із своїм осідком у Ню Йорку. Об'єднані Нації нараховують тепер 112 членів — найменшою членською країною є острів на Індійському океані Сейчелс із кругло 60,000 мешканців, найбільшою країною є комуністичний Китай (Китайська Народна Республіка) із 900 мільйонами населення. Найчисленнішим бльоком в ОН є „третій світ", себто ніби невтральні країни, у великій мірі під диктатом Москви, як „невтральна" Куба.

На теперішній Генеральній Асамблеї центральними проблемами буде справа замирення на Близькому Сході, при чому з цією проблемою тісно пов'язана проблема Палестинської Визвольної Організації. Поруч із зростом її популярности і значення, як одного з вирішних чинників на Близькому Сході, зростає — за твердженням авторитетних коментаторів — натиск на ту організацію, щоб вона визнала право Ізраїлю до самостійного державного існування, чого вона ще досі не вчинила. Далі: будуть знову дебатовані проблеми Південної Африки й Родезії — у справі цієї останньої саме тепер відбувається в Лондоні конференція з репрезентацією всіх заінтересованих там сторін.

Центральною особою, що промовлятиме на Генеральній Асамблеї, буде Папа Іван Павло ІІ, який виступить 2-го жовтня. Приїде теж і виголосить, як звичайно, палку пропаґандивну промову „невтральний" кубинський президент Фідель Кастро. З'єднані Стейти Америти будуть заступлені новим своїм амбасадором Доналдом МекГенрі, також чорним наступником чорного протестантського проповідника Андрю Янґа. Хто промовлятиме від З'єднаних Стейтів — покищо не проголошено.

Прем'єр Еспанії А. Суарез зустрічав Ясіра Арафата в Мадриді

Мадрид, Еспанія. — Прем'єр - міністер Еспанії Адольфо Суарез привітав у четвер, 13-го вересня, провідника Палестинської Визвольної Організації (ПВО) Ясіра Арафата, який прибув до Еспанії на триденні відвідини. Суарез став таким чином першим державним мужем Західньої Европи, який офіційно прийняв Арафата і відбув з ним розмови.

Прибувши до Мадриду з Дамаску на лівійському літаку, Арафат заявив кореспондентам, що „еспанський нарід дуже близький нам і ми це вміємо оцінити".

Як відомо, ще за часів покійного Франсіска Франка Еспанія старалася встановити добрі відносини з арабськими державами, що під цю пору продовжує король Хуан Карльос і прем'єр-міністер Суарез. Король Хуан Карльос за два останні роки відвідав такі країни, як Єгипет, Йорданію, Савдійську Арабію, Ірак і Марокко, нав'язуючи особливо добрі зв'язки з королем Йорданії Гуссейном. В Об'єднаних Націях Еспанія постійно підтримує інтереси арабів, а уряд Еспанії заявив, що визнає Ізраїль тоді, коли він віддасть арабам окуповані в 1967 р. території і визнає „національні права палестинців". В 1977 році Еспанія дозволила ПВО відкрити місію в Мадриді.

Під час перебувань в Мадриді Арафат мав стрінутись з провідниками Соціялістичної і Комуністичної партій Еспанії. Проти його приїзду до Мадриду запротестували провідники малої жидівської громади в Еспанії.

Протестують проти приїзду Снєжнєвського

Цюріх, Швайцарія. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що група швайцарських психіятрів, членів Асоціяції проти використовування психіятрії для політичних цілей, виступила з гострим протестом проти приїзду до Швайцарії професора Андрея Снєжнєвського, директора Психіятричного Інституту в Москві.

Снєжнєвський приїхав до Швайцарії, щоб взяти участь у симпозіюмі у справі використовування лікарських препаратів для лікування шизофренії.

У своїй протестаційній заяві, яка заадресована до фармацевтичних фірм-організаторів симпозіюму, швайцарські психіятри підкреслюють, що проф. Снєжнєвський має на своєму сумлінні важку відповідальність за надуживання психіятрії в Совєтському Союзі та інших комуністичних державах для політичних цілей. Власне Снєжнєвському,-як підкреслюється в тій заяві, — приписують ті „сумнівні заслуги" у створенні психіятричної школи, члени якої користуються такими діягнозами як „шизофренія" і „манія реформаторства" для поборення дисидентів у Совєтському Союзі. В цій заяві дослівно говориться, що „за допомогою цих діягноз сотні дисидентів були ув'язнені у психіятричних лікарнях, де їх піддавали насильному лікуванню". Швайцарські психіятри додають, що вживання таких діягноз — це просто „повна профанація" медицини".

Крім того, член Британської Королівської Колеґії Психіятрів д-р П. Сейнберг і західньонімецький психіятр д-р Ф. Вейнберґер вислали також організаторам симпозіюму телеграми проти участи в ньому Снєжнєвського.

Комісія Сенату апробувала Доналда Ф. МекГенрі на амбасадора в ОН

Вашінґтон. — У четвер, 13-го вересня ц. р., Комісія Закордонних Зв'язків Сенату одобрила номінацію Доналда Ф. МекГенрі на амбасадора в Об'єднаних Націях, який прийшов на місце Андрю Янґа. Висловившись про себе, як про льояльну „дитину Стейтового Департаменту", МекГенрі заявив, що він репрезентуючи інтереси ЗСА, постарається якнайкраще вив'язатися на цьому становищі. Теперішній амбасадор, який, як і його попередник є негр, у розмові з членами Комісії, сказав, що він не передбачає ніякої зміни в політиці щодо африканських справ.

МекҐенрі — фахівець у справах Африки і колишній заступник Андрю Янґа, який був примущений зрезиґнувати під перехресним вогнем після зустрічі з речниками Палестинської Визвольної Організації (ПВО).

ЖИДІВСЬКІ КУПЦІ В ЧІКАҐО ЗАКЛИКАЮТЬ ДО ЖИДІВСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ДРУЖБИ

Чікаґо (М. С.). — Американсько-Ізраїльська Палата Комерції та Індустрії в Чікаґо, на засіданні своєї екзекутиви 29-го червня ц. р., ухвалила окрему резолюцію, в якій, нав'язуючи до звільнення трьох жидівських і двох українських політв'язнів в заміну за двох засуджених у ЗСА совєтських шпигунів, стверджує існування „міцних моральних зв'язків поміж українськими і жидівськими дисидентами-інтелектуалами" та закликає до „зміцнення комерційних зв'язків поміж жидівською і українською громадами ЗСА. Повний текст цієї резолюції в англійській мові поміщений в „Інформаційному листку" згаданої організації за місяці липень-серпень.

Резолюція схвалює визнання українськими дисидентами права совєтських жидів на виїзд з СССР та закликає до співпраці поміж жидівсько американськими організаціями і жидівськими та українськими дисидентами для звільнення інших українських і жидівських дисидентів. Резолюція заявляє, що публічне визнання українськими дисидентами права жидів на виїзд з СССР, „не зважаючи на велику особисту небезпеку (для українських дисидентів)", є „шляхетним виявом і ясним прикладом братерства народів".

До схвалення цієї резолюціє причинився єдиний член-українець цієї Палати, інж. Ігор Вислоцький, власник фірми „Термоплястік — Енджінірінг" на півдні Чікаґо, який зумів поширити своє підприємство на декілька країн Европи та на Ізраїль. Інж. Вислоцький очолює Комітет сприяння українським студіям в Іллінойі, який причинився до встановлення таких студій у Стейтовому Іллінойському університеті в Чікаґо. Цей Комітет підписав договір із згаданим університетом про прийняття другого викладача до відділу україністики. Інж. Вислоцький є головним меценатом тих студій, склавши кільканадцять тисяч долярів на ту ціль, за що українська громада в Чікаґо, через Раду українського шкільництва при Відділі УККА, висловила йому признання в 1978 році у формі похвальної грамоти.

Комітет Оборони Мороза в Ню Джерзі домагається амнестії для всіх політв'язнів в СССР

Нюарк, Н. Дж. — Комітет Оборони Валентина Мороза в Ню Джерзі інформує, що від весни цього року ця організація веде акцію за проголошення загальної амнестії для українських та інших політв'язнів в СССР, зібравши вже понад 10,000 підписів під відповідною петицією до сенаторів ЗСА, які тепер ведуть дебати над ратифікацією договору про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ 2). Підписи під петицією обіймають 25 стейтів ЗСА і комітет старатиметься в наступних тижнях збільшити це число, в чому розчисляє на ще більш посилений відгук українського громадянства.

З уваги на це, що комітет почав цю широкозакроєну акцію ще весною цього року, тобто перед звільненням Валентина Мороза, він задержить свою первісну назву до часу закінчення цієї акції.

Після вислання петицій з підписами до поодиноких сенаторів та окремого листа від комітету до всіх сенаторів, 18 сенаторів вже відгукнулись позитивно на піднесення питання загальної амнестії для політв'язнів в СССР під час дебат над ратифікацією САЛТ 2.

З уваги на те, що ці дебати правдоподібно триватимуть ще деякий час, зокрема після комплікацій, які виринули з уваги на присутність совєтської бойової бриґади на Кубі, комітет працюватиме наполегливо, щоб збільшити число підписів і стейтів, тому й закликає українських громадян допомогти йому в цій кампанії. У цій та всіх інших справах Комітет просить писати на адресу: Commitee for the Defense of Valentyn Moroz, 43 Midland Pl., Newark, N. J., 07106.

„Радянські" порядки

Київ. — У київській „Радянській Україні" в кутку „Репліки читачів" надруковано два листи „радянських читачів" на тему „радянської техніки".

У першому випадку один з мешканців Києва жаліється на невідповідну автобусну транспортацію. Він пише, що справа в цьому, що йому з Києва в неділю доводиться їхати до свого старенького батька, який живе в Яготині на Київщині не дві і пів години, а п'ять годин. Річ у цьому, що автобуси стоять на станції від 3-ої до 5-ої години, мовляв водії обідають. Правда, — каже цей чоловік: „Обідати треба, але не всі разом". А також він зазначує, що це явище не припадкове, а воно трапляється майже завжди в неділі, коли він повертається додому. Брак також, — продовжує нарікати киянин, — розкладів їзди на автобусних зупинках, в яких були б позначені інтервали руху, години від'їзду пасажирського транспорту.

У другому випадку мешканець Івано-Франківська нарікає на те, що кудись то запропастилася його телеграма. Він виїхав здому на відпочинок до села, виславши до родини телеграму 13-го липня о год. 4-ій, що він щасливо прибув. Бувши певним, що вдома телеграму отримали, він спокійно відпочивав, а його рідні вже думали починати за ним ... шукати. А сьогодні, він вже повернувся додому, добре відпочивши, а телеграми вдома, ще досі не отримано. А це ж уже серпень.

„ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ" В ЧІКАҐО

Чікаґо (Р.Т.). — Окружна Управа СУА в Чікаґо спільно з своїми Відділами влаштовує свій традиційний „День Союзянки", присвячений Рокові Української Дитини. Ця імпреза відбудеться у неділю, 7-го жовтня ц. р. о год. 1-ій по пол., в авдиторії Дому СУМА при 2457 В. Чікаґо евеню. В програмі — доповідь Ірини Лончини з Детройту, спільний обід і коротка мистецька програма у виконанні дітей та молоді.

Окружна Управа СУА і всі Відділи Округи сподіються, що на цю імпрезу прибуде все наше громадянство Чікаґо і околиці, щоб спільно послухати цікаву доповідь і при цьому в дружній атмосфері провести час.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. -- За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Злобна пропаганда

Історія Совєтського Союзу, це фактично історія безперебійної брехні і злобної пропаганди, скерованої проти здорового елементу внутрі імперії і борців за національні та людські права, як також проти організацій, партій, груп, установ, Церков і поодиноких церковних і світських осіб поза кордонами України, зокрема тих, які ведуть активну працю в користь визволення України. Совєтський режим існував і існує тільки завдяки нелюдському теророві і неперевершеній брехні, в яку включені всі, від генерального секретаря Леоніда Брежнєва починаючи і на звичайніму підрядному кагебістові кінчаючи.

Для прикладу можна б сказати про совєтські видання, вістря яких скеровані проти „українських буржуазних націоналістів і клерикалів", а в дійсності проти стримлінь українського народу і боротьби його найкращих борців за національні й людські права на Батьківщині, як також допоміжних сил у вільних країнах світу. На книжковому ринку України появляється прямо повінь антинаціоналістичних видань — книжок, брошур, памфлетів, „публіцистичних нарисів", „фейлетонів" тощо, скерованих проти свідомого елементу в Україні і українських патріотів на поселеннях. Наприклад, у видавництві „Каменяр" видано книгу Віталія Масловського п. з. „Жовтоблакитна мафія", завданням якої є компромінтувати українську патріотичну еміграцію; в Політвидаві України вийшла книга В. Замлинського „Тавровані презирством українського народу", у якій автор „викриває зрадницьку діяльність українських буржуазних націоналістів під час Другої світової війни"; Львівське видавництво опублікувало книгу кількох авторів під назвою „Правди не здолати" з метою фальшувати боротьбу Української Повстанської Армії і її Головного Командира ген. хор. Романа Шухевича-Тараса Чупринки; вже згадане видавництво „Каменяр" надрукувало книгу Валерія Євлампієва „Сонце гасить свічки", вістря якої скероване проти Української Католицької Церкви і Слуги Божого Митрополита Кир Андрея Шептицького, а недавно в Києві вийшла друком книжка памфлетів „З-під чужого підворіття", автором якої є відомий КҐБіст Ґайський, що ховається під псевдонімом Клима Дмитрука і від багатьох років вправляється у писанні злобної антиукраїнської брехливої пропаганди, скерованої проти тих же „українських буржуазних націоналістів" і „їхніх прихвоснів у капіталістичних країнах".

Виглядає, що для цього існує конечна потреба, коли ж це комуно-російські імперіялісти видають таку силу грошей і заставляють своїх „довірених осіб" займатися тією „діяльністю". В рахубу, мабуть, входять інші чинники, а не тільки особиста помста над „зрадниками українського народу" І. Мазепою, А. Лівицьким, Я. Стецьком. Л. Добрянським, С. Скрипником (Митрополит УАПЦ Мстислав) і Й. Сліпим, Патріярхом УПКЦеркви, якому совєтські пропагандисти присвятили окремий „памфлет" під назвою „Зрадливої унії кардинал".

Українцям на поселеннях треба було б конечно присвятити дещо більше уваги цій підлій, брехливій і злочинній совєтській пропаганді, яка пливе не тільки з СССР, але також поширюється совєтською п'ятою колоною поза його кордонами та, засудивши її, спростовувати наклепи правдивими інформаціями. Немає ж бо кращих засобів у поборюванні комуністичної брехні, як говорити правду про їхню звироднілу систему і стосований ними терор, яким вони не тільки держать у підневільному стані численні колись самостійні народи, але також здушують і фальшують правду, стосуючи при тому індивідуальний терор супроти людини у цій, єдиній ще в світі, комуно-московській імперії.

Інж. Корнелій Петришин

СВЯЩЕНИЦЬКІ ПОКЛИКАННЯ — ПОЛІТИЧНЕ ПИТАННЯ

[1]

Питання покликань молоді до монашого і священицького стану тривожать свідому частину української громадськости. Ця актуальна тема не сходить із сторінок нашої еміграційної преси.

Скрізь чути нарікання на великий брак священиків у парафій, на низький моральний та ідейний рівень багатьох із них. Висловлюється бажання про краще виховування дітей в родинах і школах, щоб потрібна частина віруючої молоді відчула потяг до монашого і священицького стану. Із смутком підкреслюється розповсюджена нині нехіть до священицької професії в сучасному світі.

Не буду зупинятись тут на покликаннях молодих людей до нежонатого монашого чи священицького стану. Тут справді треба відповідного покликання, великої самопожертви, щоб відмовлятись на віки від сімейних втіх.

Але хіба так тяжко бути священиком в греко-католицькому обряді, де дозволено мати сім'ю і дітей? Хіба це покликання так сильно різниться від покликання до професії учителя, лікаря, правника? Якщо не рахувати підвищених вимог до своєї моральної поведінки? До того ж в усіх цих професіях потрібна побожність і делікатне відношення до другої людини.

А що робиться з покликанням в перечислених світських професіях? Молодь іде туди в основному задля куска хліба, або в зв'язку з якимись особистими обставинами. При цьому кожний бере під увагу масу різних особистих міркувань. Дуже малий процент поступаючих у відповідні навчальні заклади керуються замилуванням до своєї майбутньої професії. І все одно після здобуття освіти переважна більшість спеціялістів не осоромлює своєї професії і вважається потрібною частиною суспільства. І то незважаючи на те, що мало хто з них відчув чи відчуває спеціяльне замилування до власної праці; більшість ніколи не відчувала свого покликання.

Виявляється, що для суспільства вони сумлінно виконують корисну праця в рамках своїх здібностей. У суспільстві дійшло б до банкрутства в тих професіях, якби набір основувався лише за рахунок нечисленної кількости покликаних, а не за принципом професійної придатности. Не вистачило б ні вчителів, ні лікарів, ні правників, ні інших!

Чому ж інакше ми трактуєм так потрібну українській спільноті професію священика, духовного провідника, учителя і лікаря людських душ?! Невже тільки подвижників, кандидатів на майбутніх святих людей, яких ми часто не в силі й пізнати, маєм очікувати в лавах майбутніх священиків? Бо лише ці можуть виказатися справжнім видимим покликанням! Невже ж нам непотрібно просто добросовісних, побожних священиків, котрі може ніколи не вийдуть за межу пересічної порядности, але чесно і з пожитком для суспільства відпрацюють своє життя на релігійній ниві?

Історія нашого (і напевно кожного) священства роз'яснює на фактах дійсний зміст слова „покликання". В Україні і, зокрема, в Галичині духовна професія жонатого священства в своїй масі ніколи не поповнювалась людьми із спеціяльним покликанням. Вирішувала, як правило, потреба здобути якусь освіту, дістати свій кусок хліба. Тільки невелике число молоді керувалось сімейною традицією чи гарячим прагненням безпосередньо служити Господу Богу і народу в монашій чи священицькій рясі. І ці священики без спеціяльного (видимого людям) покликання чесно справлялись зі своїми обов'язками: навчали парафіян Божої науки, відправляли Служби Божі і другі церковні чинності, допомагали потребуючим. І, за малими винятками, не давали підстави для згіршення. Прийшло трагічне зіткнення з большевицьким, войовничим безбожництвом, і більшість з них достойно витримала жорстокий іспит перед Господом Богом і паствою. І стадо їх, що було виховане на традиціях християнських чеснот, зуміло поставити героїчний опір московським окупантам!

У висліді праці виявилось їх покликання, а не в неокресленому внутрішньому потягу (тобто покликанню) до священства!

Як бачимо, попереднє, індивідуальне внутрішнє покликання до духовного стану не мусить бути обов'язковою передумовою вибору професії ні з богословської, ні з практичної точки зору.

Отже світська суспільність має повне моральне право зі свого боку шукати практичних шляхів для збільшення числа душпастирів в українській діяспорі.

Де ж вихід з такого положення? Вихід один!

(Продовження буде)

Роман С. Голіят

ГОЛОКАВСТ ХХ СТОЛІТТЯ

Генрі Моргенто, колишній амбасадор ЗСА в Туреччині, в роках 1913-1916, у своїй книжці: The Murder of a Nation. By Henri Morgenthau. New York 1974, „Морд Нації" дає докладний опис голокавсту вірменського народу.

Турки, побоюючись щоб вірмени, які були складовою частиною отаманської імперії, не пішли шляхом інших народів і не проголосили свою незалежність, почали нечувану в історії людства масакру вірменів.

Для турецьких жандармів нічого не було святим. У Божому храмі, під претекстом шукання за зброєю, вони допускалися профанації над церковними речами, а також будьто би відправляли Богослуження, зі призирством „наслідуючи" освячення св. Тайн.

Вони побивали священиків до непритомности під претекстом, що вони є осідком підривної роботи. Коли жандарми не знаходили в церквах зброї, тоді вони деколи давали єпископам і священикам кріси, револьвери й шаблі, опісля їх судили перед військовим трибуналом за протизаконне посідання зброї, а відтак вели їх вулицями, щоб викликати до них ненависть товпи.

У такий самий спосіб поводилися жандарми з жінками. З ними також поводилися дуже жорстоко. Є записані випадки, коли жінок обвинувачених в переховуванні зброї роздягали й били їх галуззями із свіжозірваних дерев.

Чоловіків з сіл і міст арештовували й саджали до тюрем. Там кати знущалися над ними в найбільш жорстокий спосіб, стараючись примусити їх, щоб вони призналися що вони є „революціонери" та де переховується зброя. Була звичайна практика, що в келіях стояло двох турків по обох сторонах келії — тоді допити починалися т. зв. методою „бастінадо", тобто биттям по підошві ніг в'язня тонким дротом. На початку, не відчувається болю, але, як це катування продовжується, воно викликує страшні болі, пухнуть ноги й дуже часто по таких туртурах ампутовали ноги. Жандарми звичайно тортутували вірменську жертву, доки вона не зомліє. Тоді поливанням водою — привертають її до притомности. Якщо це не дає жадного висліду — тоді вони стосують ще інші методи для „переконання". Виривають брови й бороду, витягають з рук нігті, вживають розпечене залізо й прикладають його до грудей. Кліщами здирають м'язи з тіла й на відкриті рани поливають кип'яче масло. В деяких випадках жандарми прибивали руки й ноги цвяхами до кусника дерева — на зразок роп'яття Христа й тоді, якщо жертва ще жила, вони кричали: „Тепер нехай прийде ваш Христос і допоможе вам!" (стор. 35).

Чоловіків розстрілювали, старших жінок, мужчин і дітей виганяли з їх прадідівських місцевостей. Коли вони їдучи знаходили захисну долину, щоб бодай змочити від посухи свої уста, тоді на них нападала товпа турецьких селян з дрючками, молотками, сокирами й пилками. Таким способом спричиняли більші муки, чим рушниці та пістолі, але як турки чванилися, що, мовляв, ті знаряддя були більш економічними, бо не було потреби вживати ані пороху, ані набоїв. Залишені в долинах помордовані й помасакровані тіла пожирали дикі звірі.

Курди робили це саме. Нападали на безборонних, грабували їх, знасилували жінок і дівчат і насолоджувалися оргіями.

Турки нікого не щадили. Жінок, які в дорозі родили дітей, гнали вперед. Дітей брали на перевиховання до мусулманських закладів, дівчат забирали в полон, а з жінок здирали одяг. Голодні й на пустинному сонці в Сирії, люди гинули від горячі, спраги, голоду й різних хворіб. В часі від 15-го квітня до місяця жовтня 1915-го року, понад мільйон вірменів вигнано в сирійську пустиню, яких живцем пожирали дикі звірі. Про страхіття того часу докладно інформували амбасадора ЗСА місіонері, які працювали на території отоманської імперії.

На 51-ій сторінці цієї публікації читаємо: „Величезна масакра й переслідування в минулому є майже незамітним в порівнянні зі стражданнями вірменської раси в 1915 р. Масакра альбігінців (французьких єретиків) на початку 13-го ст. постійно вважалася за одну з найбільш жалюгідних подій в історії. Вибух фанатизму довів до знищення коло 60,000 людей, а в масакрі св. Вартоломея коло 30,000 Сіцілійські вечірні, які вважалися одним з найбільш диявольських мордерств, спричинили знищення 8,000 людей. Цілі томи списано про еспанську інквізицію Торвемади, але за 18 років його адміністрації тільке дещо понад 8,000 єретиків засуджено тоді на смерть. Можливо, одинокий припадок в історії, який найбільш нагадує депортацію вірменів, було вигнання жидів з Еспанії Фердинандом та Ізабелею. Згідно з Прескоттом, 160,000 вигнано з їх домів і розкидано по Африці й Европі. Одначе, всі ці попередні переслідування видаються майже незнач-

(Продоження на ст. 4)

Софія Наумович

З ПРИВОДУ ДИСКУСІЇ ПРО „ХРЕСТОМАТІЮ"

Недавно видана „Хрестоматія" найновішої української літератури* викликала великий відгомін, що сам собою був би відрадним явищем, коли б не тон, поза деякими вийнятками, зовсім не рецензійний. Оцей відгомін дуже нагадує колишній з 60-их років, що виринув був в нашій пресі з приводу появи „Історії української музики" Антона Рудницького. Бож і тоді появилися численні статті і рецензії з обвинуваченням автора у різних гріхах: у вихвалюванні своєї власної родини, у навмисному пропущенні деяких мистців, у черпанні з „радянських", тобто московських джерел, у принижуванні наших корифеїв, у захопленні модерною музикою і т. д. Деякі з критиків здобулися навіть на видання окремої брошури проти цієї „Історії".

Сьогоднішня пресова дискусія нагадала мені розмову з покійним Мирославом Старицьким, про якого, до речі, в „Історії" А. Рудницького було лише кілька рядків. Коли я запитала його, чи він не приєднується до хору незадоволених, він відповів мені так:

— Саме тому, що „Історія" згадує мене тільки як „молодого тенора", і не вказує на мою поважну оперову кар'єру, я не беруся критикувати книжки з таких причин: 1) моя рецензія могла б виглядати на „особисті порахунки", 2) я задоволений уже самим тим фактом, що моє ім'я знаходиться у нецензурованій москалями „Історії української музики", яка стане напевно основою для дальших видань, з відповідними доповненнями, й 3)опрацювання наукового довідника вимагає великої праці та найголовніше: джерел. А їх на еміграції немає, і це повинні б узяти до уваги рецензенти, діставши в руки готовий, хоч недосконалий, плід чиєсь праці. Зокрема дивують мене автори брошури, які здобулися на друкування свого незадоволення, замість взятися за це діло й опрацювати кращу „Історію", включивши туди все те, що на їхню думку, слід було пропустити. чи додати...

Ці розумні слова нашого співака кільканадцятирічної давности. можна б застосувати і сьогодні. В обговорюваній „Хрестоматії" слід вирізнити два її складники: теоретично-життєві вставки обидвох авторів та головний матеріял — твори українських письменників. Скажемо зразу, що перший складник не може задоволити вибагливого читача, проте не із-за „накопичення чужих слів", як дехто висловився, бо ці „чужі слова" — це окреслення жанрів, чи напрямків літератури, вживаних у всьому світі, що їх учні чи студенти вивчають у своїй, чи чужій школі. Ми можемо тільки закинути упорядникам, що вони ці „чужі слова" інколи помилково застосовували, чи в наслідок недбалої коректи, залишали неясні місця. Тут ми згідні з найбільш критичними рецензентами. Інша справа щодо вибору оригінального матеріялу, тобто поезії чи прози наших письменників. Тут уже укладачі всіляких антологій чи хрестоматій мають вільний вибір, під умовою, що вибрані твори належать узагалі до літератури, української зокрема. Тому, для прикладу, ми закинули б уміщення у книжці аж сімох віршів Сосюри, які може ніякої літературної вартости не мають. Вистачило б залишити єдиний вірш „Любіть Україну" з поясненням чому і для кого Сосюра його написав.

Натомість боронитимемо вміщення у „Хрестоматію" талановиту та водночас викривальну дегенератсько-комуністичну суть московської окупації людського духу, новелю Миколи Хвильового „Я — романтика". Людям, які „пояснюють" цю новелю так, немов би Хвильовий звеличує розстріл власної матері, і яким важко відрізнити автора твору, від його героя, нагадаємо, що вже у 20-их роках в Україні не можна було вільно висловлюватися, і тому письменники „вуалювали" свої думки між рядками для „сапієнті сат", тобто для тих, хто знають про що йдеться. А втім таких творів більше й у нашій і у чужих літературах. Для прикладу наведемо два твори — український і французький — створені в різних часах і просторах, проте з тією ж ідеєю, що й у Хвильового. Цей приклад із яскравим нерозумінням літературного твору, такий характеристичний у нас, що варто його ширше обговорити.

Мова про український твір „Смерть" Бориса Антоненка-Давидовича та „Брудні руки" французького філософа Жана-Поля Сартра.Зміст обох творів, незважаючи на два різні жанри — повість і драма — такий:

Герой „Смерти", Кость Горобенко, колишній прихильник Центральної Ради й основник „Просвіт" по селах, пристав, після поразки, до комуністів. Проте, хоч і як вислуговувався москалям, то йому не вдалося бути „своїм" поміж ворогами власного народу. Що гірше: він ніяк не міг наладнати порозуміння сам із собою, хоч і як намагався

(Закінчення на стор. 4)

Микола Приходько

МОЛОДЕЦЬКЕ 60-ЛІТТЯ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Яскраво пригадую, ніби вчорашнє, як десять років тому мчали ми, могутнім сріблистим автобусом, з Уласом Самчуком і Йосипом Гошуляком, з Торонто до Детройту, на 50-літній ювілей нашої славної Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка.

Славнозвісна величезна авдиторія Форда, на березі могутньої ріки Детройт була вже переповнена по вінця, переважно американцями й канадцями українського роду. Так багато знайомих облич навколо, — із Києва, з Рівного, зі Львова, з Дрогобича, Сянока, Турки — зі всіх усюдів нашої рідної України, — що заніс їх воєнний буревій аж на волю Північно-Американського континенту, з московського мору й народовбивства.

На величезній сцені розцвітаються-виспівуються, один за одним, юнацькі ансамблі бандуристів (хлопців і дівчат), під керівництвом своїх учителів з батьківської Капелі ім. Тараса Шевченка. Залишилися на сцені всі барвистим вишиваним півколом дев'яти ансамблів. І не було сумніву, що в багатьох серцях глядачів прозвучав тоді радісно заключний акорд українського маршу Стеценка: „Засієм вільнії лани і зійде слава!"

У фіналі того незабутнього концерту, перед величезною сценою, заквітчаною молодечими ансамблями, несподівано, ніби з-під землі, — подіюм оркестри з Капелею Бандуристів ім. Т. Шевченка, десь понад 40 їх, до рівня сцени. Незабутнє видовище! Вся заля підхопилася із місць з бурхливою овацією, до спільної монументальної ораторії юнацьких і батьківської Капель, в супроводі понад сотні бандур.

Виїхала з Києва Капеля під час Другої світової війни, спочатку з концертами по Волині, а потім до німецького концентраку біля Гамбургу, у складі 15-ти бандуристів-співаків, а тепер ось погляньте — 45 їх у козацьких жупанах, з бандурами на оркестровому подіюмі, на тлі молодечих ансамблів: „Реве та стогне Дніпр широкий!"

Сьогодні вже є десятки таких чудових ансамблів наших юних бандуристів і бандуристок по всіх країнах поселення української еміграції. В Америці й Канаді вишколюють їх щороку на літніх українських оселях, по містах старші й молодики з Капелі ім. Т. Шевченка, та інші ентузіясти нашого органічно-національного мистецтва. І майстерні бандур маємо.

Після 50-літнього ювілею Капелі відбулися її турне по містах Америки, Канади, Европи, турне по університетах Америки, — що здобули таку добру славу Українському імені.

Цього року, наша славна Капеля, під проводом свого одухотвореного дириґента й композитора Григорія Китастого (віддалік вже ніби дідок, а на сцені, — як молодий, динамічний отаман!), — відзначає 60-ліття свого народження (в Києві 1919 р.) 30-ма концертами по містах Америки й Канади та записом нової ювілейної плити. Це справді — велике українське діло, зокрема для нашої молоді, що їй так припало до серця бандуристське мистецтво. Тим більше, коли мати на увазі, що Капеля робить це діло самотужки. На щастя, вона має дивовижно енергійного бандуриста-старосту Петра Гончаренка, що не вгинаючись, уже багато років, виносить на своїх плечах незмірно-велику організаційну роботу концертових подорожів Капелі. Наші великі організації, на жаль, обмежують свою участь у них лише до привітів з квітами після концертів, під блискучим промінням сценічної рампи. А могли б вони вислати нашу чудову Капелю в широкий світ, на українську славу.

Та й глядачів чимало байдужіє до свого найріднішого на старість.

Я вже чув Капелю колись і не раз, а десь з триста разів — ще в Києві; подорожуючи з ними по бунтарській Волині 1942 року, від села до села, на возах застелених квітчастими ліжниками; по повстанській Галичині, наприкінці 1943 року; по таборах „Остарбайтерів" в Німеччині 1944-45 роках і ще хочу слухати аж до смерти. Відчуваючи ефект тих бандуристих концертів, можу не вагаючись присягнутися, що сотні чи й тисячі нашої молоді пішло до УПА в Україні; що сотні чи й тисячі юних наших „Остарбайтерів" тікало в світ-за-очі від московських людоловів, що хотіли забрати їх на „родіну", безперечно під впливом тих євшан-зілляних концертів Капелі Бандуристів.

Написав я кільканадцять сторінок про цей полум'яний похід Капелі в моїй новій повісті „Від Сибіру до Канади", що десь у жовтні вийде з видавництва Юліяна Середяка в Арґентині, в українській мові. Англомовне видання цієї повісті буде на книжкових полицях десь наступного року, під назвою „Сторі оф а Ню Кенедіен".

У травні цього року відбулася перша серія ювілейних концертів нашої заслуженої Капелі. Один з них, 18-го травня у Вашінгтоні, де перехрестилася випадково стежка новоприбулого, відважного московського невільника Валентина Мороза з ювілейним походом Капелі. Заспівали йому могутньо, з глибини сердець і бандур (за його відвагу під московським караулом), „Христос Воскрес!" і марш Багряного-Китастого „Вставай, вставай народе з руїн!" Похристосувалися Китастий з Морозом по-братерськи, як колись на Великдень на Україні брати!

Заключний ювілейний концерт першої серії відбувся 26-го травня в Торонті.

Вже більш ніж рік тому, причепилася до мене несподівано смертельна хвороба — відбиваюся! Але як можна не побувати на ювілейному концерті дорогих побратимів?! Поїхали з Ніягари, з моєю чудовою Полтавкою, наперекір тій уїдливій халепі — поздоровшати!

Сьогодні 38 їх на сцені, в кольористих козацьких жупанах, замісць 15-ти колишніх ветеранів. Відійшло їх уже кілька за ці роки в Потойбічні Простори. Стали їм на зміну переважно молодики з юнацьких ансамблів, вихоханих померлими й живими ще, з батьківської Капелі. Десь третина тих молодиків у сьогоднішньому складі Капелі. Послухайте як віртуозно вже виграють на бандурах, заспівують молодечими голосами, як наприклад, П. Писаренко, що був ще малим хлоп'ям, коли Капеля прибула до Америки.

Споріднилося з Капелею недавно, напевно довіку, чимало й старших молодиків, з чудовими голосами до заспівів: Цісарук, Ярема, ніби просто з Запоріжжя, Юрій Оришкевич (пошукайте адвоката з таким українським серцем, щоб забув про свої 10,000 заробітку й помандрував з Капелею співати на місяць), Юрій Хомин, Роман Бесараб. А з ними й попередні, знані солісти Капелі — Михайло Мінський, Володимир Кучер й інші. Прилучилився до Капелі в цьому турне ще й Мирон Гошуляк з Альберти —заступити свого брата Йосипа Гошуляка, нашого славного оперового співака — з такими ж запорізькими грудьми й могутнім баритоном, як у брата.

Мабуть пригадавши про наші спільні, буряні мандри по завогнених повстанням Волині, Галичині, по таборах „Остарбайтерів" у Німеччині, під зливами бомб, — вчинила мені Капеля радісну несподіванку, присвятивши своєму колишньому адміністраторові й речникові, мій улюблений марш Стеценка, „Вкраїно, мати, кат сконав!"

Аж прищурилася моя хвороба після того чудового, животворчого концерту.

По концерті, прийшла за куліси якась молода, інтелігентна гостя з України, обійняла, поцілувала Китастого розчулено: „Ніколи не відчувала такої української щирости, сердечности у виконанні Київської капелі, чи інших наших хорів в Україні, як на вашому концерті, Слава і Многії Літа Вам і всій Капелі для нашої Батьківщини!"

Розпочинає Капеля Бандуристів другу половину свого молодецького ювілею 29-го і 30-го вересня в Гамілтоні й Ст. Кетеринс, Канада. А далі, — величезною райдугою по нашому континенті: Лос Анджелес, Сан Франсиско, Ванкувер, Калгари, Едмонтон, Саскатун, Вінніпеґ, Тандер Бей, Брандон, ДауФин, Кенора, Мінеаполіс і Чікаґо — заключний 21-го жовтня.

Не втратьмо надзвичайної мистецької нагоди. Беріть із собою обов'язково на ці концерти своїх дітей, онуків, щоб засіялося в їхніх серцях золоте насіння любови до рідного, українського. Ще може й свого бандуриста чи бандуристку здобудете після того концерту. Запрошуйте на концерт своїх англомовних друзів, що їх незмінно причаровує наше соняшне, орнаментальне мистецтво. Ви ж уже не є бідні ДП, що не мали колись кілька десяток на квитки. Пам'ятайте, що крім ясного задоволення для себе, зробите й добре діло для дальшого існування нашого найкращого мистецького ансамблю.

(Кінець)

СОЮЗОВІ ОКРУГИ...

(*Продовження зі стор. 1*)

про працю УНСоюзу. Секретар 288-го Відділу Дмитро Мушастий висловив своє невдоволення із того, що в рубриці посмертних згадок поміщують зі спізненням посмертні згадки про осіб, які померли ще в січні. За його словами „Свобода" є органом УНСоюзу і тому повинна присвятити більше місця своїм членам. У нарадах Пкруги взяв участь голова Округи Твердого Вугілля Тимко Бутрей.

Наради Скрентонської Округи відбулися в неділю, 9-го вересня увечері в залі Українського Братського Союзу в Скрентоні і ними проводив голова проф. Микола Мартинюк, а обов'язки протоколянта сповняла секретарка Округи п-і Дженет Боланд. Округа, яка об'єднує 7 Відділів з 580-ти членами відновила свою працю щойно в травні ц. р., коли її головою обрано проф. Миколу Мартинюка. За цей короткий час, а врахувавши літній сезон, зроблено гарний організаційний поступ, а саме придбано 20 нових членів. Наради проходили в справжній братській атмосфері і їхній весь час присвячено виключно союзовим справам. Представник Союзу поінформував про загальні справи цілости УНСоюзу, а опісля присутні ставили йому ряд питань, що свідчило про їхнє зацікавлення справами установи для якої працюють. Дискутанти заторкнули справу Боргових Зобов'язань і виказали велике зацікавлення ними. Доповідач також кількакратно мусів давати виянення відносно нової грамоти забезпечення. Були також сугестії, щоби „Свобода" вела матримоніяльну сторінку.

Як в Окрузі і Лігай Веллі, так і в Окрузі Скрентон, зібрані союзовці винесли ухвалу виконати організаційні квоти на 100 відсотків. Голова Округи Лігай Веллі п-і Анна Гарас запевнила союзового організатора Ст. Гавриша, що Округа матиме до кінця року придбаних 100 членів, а голова Скрентонської Округи проф. Микола Мартинюк запевнив, що його Округа придбає 25 нових членів.

Наради як Округи Лігай Веллі, так і Округи Скрентон закінчено спільною перекускою, під час якої дальше продовжено обговорення союзових справ, а зокрема дискутовано над тим, як допомогти УНСоюзові придбати 2,000 нових членів до кінця Ювілейного року.

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Молодий лікар

9-го червня 1979-го року диплом лікаря-хірурга отримав двадцятишестилітній Олександер Косенко.

Народився Олександер в Венесуелі, де й отримав початкову чотирьохклясову освіту. В 1963 році він з батьками прибув до ЗСА і, оселившись в Рочестері, Н.Й., в 1971 році з відзначенням закінчив середню школу імені Бенджаміна Френкліна. В роках 1971-1975 студіював передмедичні науки в Корнельському університеті (Ітака, Н.Й.), який скінчив з найкращими успіхами, а в роках 1975-1979 вчився в медичній школі Автономного університету міста Ґвадалахари (Мехіко), звідки й градуювався з лікарським дипломом.

д-р Олександер Косенко

При церкві Св. Покрови УПЦ в ЗСА (Рочестер, Н.Й.) Олександер закінчив школу українознавства з похвальною грамотою. Приватно студіював музику й грає на піяно, акордеоні й саксофоні. Грав в численних українських молодечих оркестрах. Як музикант роками співпрацював з відомою рочестерською танцювальною групою „Черемош" та іншими українськими громадським й церковними організаціями.

Олександер Косенко, вихованець молодечої організації ОДУМ, керівників і виховників якої завжди згадує з теплотою і вдячністю за виховані в ньому почуття відповідальности й гарт духа, що чимало допомогло йому в його науці.

В середній школі, починаючи від першого року початкової школи в Венесуелі і кінчаючи останнім роком в ЗСА, Олександер був завжди на почесній листі, був молодшим і старшим прапороносцем, був членом студентського уряду, членом Національного Почесного Товариства й президентом відділу цього товариства й його школі, отримав Ріджен Сколаршіп... Грав в копаного м'яча й отримав премію кращого спортовця школи. 1-го червня 1971-го року Рочестерським Відділом Синів Американської Революції був нагороджений грамотою й медаллю „САР Ґуд Ситеншіп".

В Корнельському університеті Олександер був співзасновником Української Студентської Громади й членом Інтернаціонального Студентського Уряду. Був співорганізатором й учасником величавого показу української культури в Корнельському університеті 5-го квітня 1975-го року, про що писала навіть англомовна преса.

Олександер Косенко є членом Українського Народного Союзу (Відділ 285) та членом Української Кредитової Спілки в Рочестері, Н.Й.

Свою лікарську практику молодий лікар розпочав 1-го липня 1979-го року в Саут Балтімор Дженерал Госпітал.

Н.Н.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ БОЛЮЧОЇ ВТРАТИ нашої Найдорожчої ДРУЖИНИ, Незаступимої МАТЕРІ, Невіджалуваної СЕСТРИ

ЛЕСІ з ДЗЯДОВИХ КУЛЬЧИЦЬКОЇ ҐУТ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

у родинному домі, у п'ятницю, 21 вересня ц. р., о 7-ій год. веч.

•

В неділю, 23 вересня 1979 року

відбудеться

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

НА МОГИЛІ ПОКІЙНОЇ

на українському католицькому цвинтарі

Святого Духа в Гамптонбурґ, Н. Й.

Просимо Родину, Приятелів і Знайомих сполучитися з нами у молитвах.

ВОЛОДИМИР — муж
КСЕНЯ І СОНЯ — дочки
ЮРКО ДЗЯДІВ — брат

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашої Незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУНІ

сл. п.

МАРІЇ ЛЮДВИКИ ЛИПЕЦЬКОЇ

в суботу, дня 22 вересня 1979 р., о год. 8 рано в церкві Непорочного Зачаття в Гемтремку, Міш.

ЗА СПОКІЙ ЇЇ ДУШІ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

Засмучені:
чоловік — ФРАНЦ
сини — ЛЮБОМИР І РОМАН з дружинами і дітьми

В пам'ять мого Дорогого і Незабутнього Брата

бл. п. д-ра Константина Зубика

замість квітів на Його далеку могилу на Патріярший Фонд 25.00 долярів зложила

ОЛЕНА (ГАЛЯ) НАЗАР

Замість квітів на свіжі могили

ДОРОГИХ

Кузена бл. п. інж. Адріяна Лапичака

і

Тети бл. п. Михайлини Мосори

20.00 дол. .... на УСВТ „Чорноморська Січ"
20.00 дол. .... на 28-ий Відділ СУА в Ньюарку, Н. Дж.

складають

ДАДА І АЛЬБЕРТ ФРАНКЕН

В глибокому смутку повідомляємо, що в четвер, 30-го серпня 1979 року, відійшов у Вічність, на 63-му році життя

наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

ГРИГОРІЙ ПОПАДЮК

народжений 20-го листопада 1915 року в Ремезівці, Україна.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 1-го вересня 1979 року з церкви Св. Тройці в Кергонксоні, Н. Й. на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

Горем прибиті:
дружина — ПАРАСКЕВІЯ
доньки — МАРІЯ, АННА
син — РОМАН з дружиною ДЖУДИТ АННА

•

Родина Покійного щиро дякує Всім Тим, що взяли участь у похоронних відправах.

Наша щира подяка Всім Тим, які склали пожертви на Служби Божі і які дарували квіти та Тим, які підтримували нас у нашому великому горю.

Нехай Всевишній Господь благословить Всіх Вас та винагородить своєю сторицею.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

1948 — 30-РІЧЧЯ — 1978

СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ (СФУЖО)

УКРАЇНСЬКІ ЖІНОЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ

запрошують Громадянство на

ЮВІЛЕЙНУ ПРОГРАМУ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 30-РІЧЧЯ СФУЖО

у неділю, 23-го вересня 1979 року, о год. 4-ій по пол. в УНДомі, 140 Проспект Авеню, Ірвінґтон, Н. Дж.

ПАНЕЛІСТИ

ЛІДІЯ БУРАЧИНСЬКА, голова СФУЖО — „Підсумки 30річної праці"
ДОРА РАК — „Жіноча Декада в ОН"
РОКСОЛЯНА ПОТТЕР — „Міжнародний рік дитини"
ЛЮБА ҐЕНСЬОР — „Український рік дитини"
Модератор — ЛІДІЯ ГЛАДКА, голова ОУ СУА

На закінчення гутірка при перекусці. • Вступ за добровільними датками

Спонзорують організації: СУА — Окружна Управа в Ню Джерзі • Об'єднання Українських Православних Сестриць в США • Об'єднання Жінок ОЧСУ в Ню Джерзі.

ЗА КОМІТЕТ

Голова — С. БУКШОВАНА *Секретар* — Г. ГАЛІЙ

Студійний Осередок Української Культури

при

Менор Джуніор Коледжі

влаштовує

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

в неділю, 23-го вересня 1979 р., від год. 3-ої по полудні в приміщеннях Менор Джуніор Коледжу на Факс Чейсі

ПРОГРАМА ДНЯ:

3:00 год. — **ВІДКРИТТЯ МИСТЕЦЬКОЇ ВИСТАВКИ** та **ОГЛЯДИНИ МУЗЕЙНОЇ ЗБІРКИ.**

Участь беруть мистці: **ЮРІЙ ГУРА, ХРИСТИНА ЗЕЛІНСЬКА, МАРКО ЗУБАР, ПЕТРО КАПШУЧЕНКО, НІНА КЛИМОВСЬКА, СОФІЯ ЛАДА АНДРІЙ МАДАЙ, ЮРІЙ СІРКО.**

5:00 год. — **КОНЦЕРТ** — в Авдиторії Коледжу

В програмі:

„**ПОЛТАВА**" — **Танцювальний Ансамбль** *під мистецьким керівництвом* **ЛЮБИ ГЛУТКОВСЬКОЇ**, *Піттсбурґ, Па.*

„**СОПІЛКА**" — **Народний Ансамбль** *під мистецьким керівництвом* **ОРИСІ ГЕВКИ.**

Ціни білетів: дорослі $5.00, старші особи і студенти $3.00

Велика паркувальна площа

Чистий дохід призначений на розбудову Студійного Осередку Української Культури.

Братство кол. Вояків 1-ої УД УНА Станиці в Ірвінґтоні й Філядельфії

під патронатом УККА

запрошують на

ВЕЛИКИЙ ОСІННІЙ КОНЦЕРТ

УКРАЇНСЬКИХ АНСАМБЛІВ з ТОРОНТА

•

ХОР „БУРЛАКА"

понад 50 осіб

при Станиці Братства кол. вояків 1-ої Української Дивізії УНА в Торонті.

Диригент: ОЛЕГ ХМІЛЬ

Фортепіяновий супровід: МИХАЙЛО БУБНА

•

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ ОДУМ-у

„ВЕСНЯНКА"

понад 60 осіб

Мистецький керівник: МИКОЛА БАЛДЕЦЬКИЙ

•

Виступ — актор **ВОЛОДИМИР ДОВГАНЮК**

КОНЦЕРТИ В

ІРВІНҐТОНІ, Н. Дж. — Субота, 6-го жовтня 1979 р., год. 8-ма веч., в залі „Ірвінґтон Гай Скул" при 1253 Кліфтон Авеню.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Неділя, 7-го жовтня 1979 року, год. 4-та по пол., в залі „Гай Скул фор Ґирлс", при вул. Брод і Олней.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, Інк.

приєднується до жалоби цілої України, з приводу смерти

СТАНИСЛАВА ЛЮДКЕВИЧА

12-го вересня 1979 року

Покійний був 100-літнім Патріярхом української музики, активний у всіх її ділянках, як композитор, диригент, музиколог-етнограф, теоретик, критик-публіцист, член НТШ, професор й інспектор Українського Музичного Інституту ім. Лисенка в Галичині, завідувач катедрою історії, теорії і композиції у Львівській Консерваторії і науковий співробітник Філіялу Академії Наук.

Тривале ім'я вписав Він в історію української музики своїми композиціями на тему Шевченкового „Кавказу" і „Заповіту", Франкових „Каменярів", опрацюванням сотень українських народних пісень та численних фортепіянових і скрипкових творів.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Президія УМІ

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ФУНДАЦІЯ

приєднується до глибокої жалоби Українського Громадянства з приводу смерти

СТАНИСЛАВА ЛЮДКЕВИЧА

1879 — 1979

великого композитора і музикознавця, книгу Якого „Дослідження, статті і рецензії" наша Фундація перевидала 1976 року.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПРЕЗИДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ ФУНДАЦІЇ

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.

запрошує все Громадянство на

ТРАДИЦІЙНИЙ РАВТ

СУБОТА, 3-го ЛИСТОПАДА 1979 РОКУ

CEDARBROOK COUNTRY CLUB

Вечеря 6-та год. • Забава 9-та год.

Оркестра — „Зелене Жито"

„Український день" у Коговзі

Заходом Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської округи відбувся 19-го серпня в Українському Парку в Коговзі, Н.Й., п'ятий з черги „Український День", присвячений Рокові Дитини. Наперед відбулася пресова конференція з Надією Світличною при участи представників місцевих американських газет: „Тайм Юніон" і „Нікербейкер Нюз" з Олбані, „Таймс-Рекорд" з Трою, представників американських радіостанцій і телевізії, та кореспондентів української преси. Перекладачем був В. Літинський. Про цю конференцію звітували американська преса й радіостанції.

Голова Окружного Комітету УККА Я. Кушнір, відкрив „Український День" вступним словом, привітавши гостей, зокрема гостю з Києва, Надію Світличну. Зібрані привітали першу українську звільнену дисидентку довготривалими оплесками. Танцювальна група „Верховина" з Вотервліту під проводом М. Коцура й А. Постеловської, виступала з хореографічним привітом для Н. Світличної, наймолодша пара піднесла їй на рушнику хліб і сіль, що їх вручив Я. Кушнір. Р. Маселко привітав Н. Світличну від українського громадянства, Люба Кушнір вручила китицю квітів від молоді. Відспівано многоліття Н. Світличній, що зворушена подякувала за такий сердечний привіт. Дівоче тріо „Кобза" (Г. Кузьо, Л. і Н. Кушнірівні) під керівництвом Я. Кушніра проспівали „Червону руту", „Стежечко моя", пізніше „Сину качки летять" і „Треба йти до осені" при супроводі оркестри „Амбасадори". „Верховина" виконала запорозький козак, козачок, веснянку й гопак при супроводі гри на акордеоні І. Демчара.

Надія Світлична розказала про сумне життя жінок і дітей ув'язнених дисидентів, про безконечне переслідування за саме прагнення волі в Україні. Коли її ув'язнили вона переживала великий біль від розлуки зі сином. Найбільший тягар мали дружини і матері ув'язнених, які мусіли дбати про збереження домашнього затишку, про забезпечення основних потреб, щоб дітям заступити ув'язненого батька, розказувати їм казки, усміхатися, хоч на їхній душі був важкий камінь. Невинних дітей переслідували у школі, на вулиці, глузували з них. Вона згадала про недолю деяких жінок дисидентів. Юрко Шухевич від 15-го року життя сидить уже 30 літ у тюрмі за те тільки, що він син свого батька, що не хотів відректися від нього! Дочка Ігоря Калинця, Дзвінка, мала 9 років, як ув'язнили її батька за писання віршів. Тепер вона вже має 16 років, її батько й мати живуть на Сибіру, не можуть повернутися до Львова. Але Дзвінка не хотіла жити в Сибіру, там бо немає української школи, і вона вчиться у Львові в рідній мові.

Оксана Гель мала 15 років, як ув'язнили її батька. Вона не могла зрозуміти, чому недобре ставляться до неї у школі, коли вона добре вчиться? Тільки тому, що вона дочка Івана Геля! Дівчинка була близька самогубства. Мого старшого сина, — оповідала Н. Світлична, — осиротили як мав 2 роки, передали його до сиротинця, потім жив у рідному селі. Мені погрожували, що позбавлять материнських прав, бо я розказувала синові про несправедливість КҐБ, про обшуки й допити. Син бачив, як обшукували мого брата, понижали, і він має пасмо сивого волосся, бо його душа з дитинства була зранена... В СССР усі переслідувані в різний спосіб, волі не мають ані дорослі, ані діти. Я виросла, вірючи кожному слові офіційної пропаганди. Чим пізніше приходить прозвіння, — тим важче. Неволя неув'язнених виглядає так, що люди не можуть спілкувати, говорити, вчитися рідної мови. Русифікація поширюється щораз більше. Наше завдання тут помагати різними способами боротьбі проти русифікації, працювати над розвитком того, що там заборонене. Якщо наші діти збережуть рідну мову, культуру, традицію і все рідне, тоді наше майбутнє забезпечене. Вкінці вона навела дитячий вірш свого брата, Івана Світличного, такий „Безконечник", та висловила бажання, щоб діти його добре зрозуміли.

Голова Окружного Комітету УККА Я. Кушнір, подякував Н. Світличній, „Верховині" й „Кобзі", всім гостям і тим, що причинилися до успіху Українського Дня своєю працею. Він запросив посадника Коговзу Р. Канестрері, до слова. Приятель українців, посадник Коговзу, подякував Н. Світличній за приїзд до Коговзу, він чув її пресову конференцію. Вона відважна жінка, перетерпіла багато в рідному краю, стала символом волі, українського духа. Вкінці заявив, що Коговз буде старатися, щоб український нарід здобув свободу в Україні.

Опісля відбулися спортові відбуванкові змагання молоді. Організаційна референтура Окружного Комітету УККА: Яків Спіяк, Володимир Кошикар і Віра Кушнір подбали про розваги для дітей: були перегони в мішках, забави з м'ячиками, наповненому водою, й інші. Діти дістали різні нагороди за гарні успіхи. Всі діти дістали на пам'ятку по срібному долярові. Коло 40 дітей провело весело день, що його так скоро не забудуть. Наше жіноцтво подбало про буфет, чоловіки мали багато праці, що причинилося до доброго успіху Українського Дня. Коло 600 осіб з цілої округи заповнило Український Парк. Були деякі американці, різного етнічного походження.

Увечорі відбулася забава з танцями при звуках оркестри „Амбасадори" з Вотервліту під проводом Я. Кушніра.

Чергова імпреза з приводу Року Української Дитини відбудеться у Вотервліті 1-го грудня з добірною програмою.

(І. Дурбак).

ГОЛОКАВСТ XX СТОЛІТТЯ

(*Продовження зі стор. 2*)

ними, коли ми порівняємо їх з терпіннями вірменів, яких „знищено принаймні 600,000, а може і один мільйон осіб".

„Берген Рекорд" з 15-го травня 1978 р. у статті „Вірмени живуть зі старими духами" стверджує, що в 1915 році Отоманські володарі Туреччини взялися за систематичне винищування і депортацію від півтора до двох мільйонів вірменів, які замешкували впродовж більше як 2,500 років рівнину й височину Арарат в околиці Кавказу. „Ми хочемо знати, про який голокавст люди думають — наш, чи те, що сталося з жидами. Одначе, так багато людей навіть не знає про ґеноцид вірменів, який насправді був першою загладою в 20му столітті. Для нас — і таких є багато, для яких це є нестерпне", — заявив Джордж Філібосіян, модератор Вірменської Євангелитської Унії Північної Америки. Він продовжував: „Ми відчуваємо страждання жидів. Але, принаймні, німці прийняли відповідальність за свої злочини. Турки ніколи не були покликані до відповідальности за свої звірства. Коли немає визнання злочину, не може бути полегші в болі для нас".

Як претекст до голокавсту, турки приписували вірменам сепаратизм і співпрацю з Росією. Борці за долю вірменського народу відплатилися за морд своїх земляків тим, що в Берліні в 1921 році застрілили Талат Пашу, турецького міністра внутрішніх справ, який в 1915 році наказав винищити всіх вірменів і не дозволив на жадну допомогу вірменам з боку ЗСА.

Деякі свідки трагедії вірменського народу доживають свого віку в ЗСА і переказують про голокавст свого народу своїм нащадкам.

„Нешенел Ґеографік", червень 1978 р., в обширній статті Роберта Джордана „Де провд Армініен" подає перебіг трагедії вірменського народу. В З'єднаних Стейтах Америки коло пів мільйона вірменів. Вони є підприємчивими купцями, вчителями й інженерами. Чимало з молоді студіюють медицину, право й журналістику. Політика захоплює їх. Вірмени були й залишилися індивідуалісти. В Істамбулі залишилося 45,000 вірменів і 15,000 по цілій Туреччині. Найбільше їх у Вірменській Совєтській Республіці — понад один мільйон.

А чи краще представляється справа з українським голокавстом? Москва й до сьогодні не призналася до свого злочину в Україні в 1932-33 роках. А масакра польських офіцерів в Катині в 1940-му році? Політичних в'язнів у 1941-му році, та постійний московський ґеноцид в Україні? Вільний світ немов оглух та осліп — не чує і не бачить диявольських затій XX століття. А нацастські „млини смерти" — це ж найбільший доказ звиродніння нашої доби.

На інтервенцію американського амбасадора Генрі Морґентоа в справі безборонного вірменського народу, міністр внутрішніх справ Туреччини Талат Паша відповів, що „найбільший клопіт з вірменами це те, що вони є сепаратистами, а також, що справа вірменів є внутрішньою справою Туреччини.

На сучасні заяви американського уряду в обороні прав людини в СССР, Москва відповідає словами турків з 1915-го року, що це „внутрішня справа СССР".

Проф. Роман і Лідія...

(*Закінчення зі стор. 1*)

подивугідного труду та неймовірно великого вкладу в мистецьку науку культурного світу.

При цій небуденній нагоді треба пригадати українській політичній спільноті, що Український Вільний Університет має поважні борги (закупивши власну будівлю), які надмірно обтяжують його бюджет та сильно сповільняють наукову працю. В останніх тижнях було повідомлення в пресі, що французькою мовою вийшли видання УВУ про Івана Франка і Сковороду при співучасті Сорбонського університету в Парижі та німецькою мовою про Українську Католицьку Церкву на рідних землях від 1944 року і голод в Україні в 1933-36 роках, що описав очевидець — німецький консул у Києві в тих часах. Про вагу згаданих видань, які розійшлись по бібліотеках університетів і наукових інститутів, політичній еміґрації, зла- ється, не треба писати, бож це основна та найбільш ефективна зброя бездержавних народів, але вони (як і подібні видання) спричинились до дальшого заборгування УВУ.

Заборгування Українського Вільного Університету численна українська еміґрація на терені Північної Америки може дуже легко зменшити, що звільнило б нашу унікальну наукову інституцію від єдиної основної проблеми під сучасну пору. Членські вкладки й пожертви можна надсилати до: Ukrainian Savings and Loan Association, 1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141 (Ukr. Free Univ. fund, account No.5714) or Selfreliance Fed. Credit Union, 4814 N. Broad St., Philadelphia, Pa.19141 (Ukr. Free Univ. fund. account. No.4191 Оплати членських вкладок і датки можна відтягати від податку, що дозволяє Чартер ч. 2374533172.

З ПРИВОДУ ДИСКУСІЇ...

(*Продовження зі стор. 2*)

пояснювати „добром людства" окупантські потягнення в Україні. У нестерпній атмосфері фальшу і страху, знайшов урешті, як йому здавалося, спасенний лік: треба пролляти свою, українську кров на очах гнобителів, тоді йому врешті повірять! Тому він, сам, поміж москалями і жидами, як на це вказують прізвища, йде розстрілювати українських селян „закладників". Виконавши це Юдине діло, він мусів би повіситись, але такого закінчення невільно було написати підсовєтському авторові, то ж він, послуговуючися символом, показав картину невинної крови своєї нареченої і закінчив трафаретом про „безхмарне українське небо".

Герой „Брудних рук", Гюґо, теж недобре почувається у компартії неназваної країни. Він серед суспільних низів „панич" і зовсім не „свій у доску", то ж йому не довіряли. Й ось він, як і український герой, (хоч не можна й думати, щоб Сартр у 50 рр. читав твір Антоненка-Давидовича з 20 рр., бож москалі знищили весь наклад), теж знайшов спасенний лік: треба йому виконати „мокру робуту" і цим заслужити довір'я. Нагода швидко трапилася: треба було вбити самого шефа ячейки, що провинився проти „партійної лінії". І Сартр вплів сюди любовну історію на те, щоб наступники шефа могли зробити його героєм, і його концепцію прийняти за свою, як теж виправдати Гюґове вбивство-„ревнощами". Проте герой Сартра відмовився від співпраці з такими єхидними і нечесними людьми і віддався в руки поліції. І це був саме той „ухил" французького філософа, за що його й били москалі та компартія Франції.

Як бачимо, — ідея заслужитися перед злочинцями, — комуністами у Сартра, москалями в обох українців, — не нова й не єдина. Ідеться тільки про якість її мистецького втілення в літературний твір. Без зайвого шовінізму скажемо, що обидва українські твори перевищують трагізмом „Брудні руки" Сартра, в якого штучну і надуману „трагедію" важко повірити.

Та головне, що українська ідея ширша, бо національно-визвольна, а Сартра тільки побутово-соціяльна. І коли Сартр творив у вільному світі, і як „сальоновий комуніст" — явно симпатизував зі своїм героєм-вбивником, що не міг пристосуватися до „брудних рук", — то українські автори писали свої твори кров'ю серця, приховано засуджуючи вбивників свого народу за вислугу його катам. Кожний з них використовував різні засоби: Антоненко-Давидович вибрав тему „колективізації", і методою реалізму показав як вона відбувалася в українських селах, та яку боротьбу з собою мусів вести чесний засліпленець-комуніст. Хвильовий вдався до психологізму і своєю загадковою, експресіоністичною манерою проявив німий бунт загнаного у пастку українця, який не вмів знайти контрарґументів проти фальшивих марксистських доктрин московських деґенератів. Це нелегкий для зрозуміння твір, то ж учителі українських шкіл і курсів повинні б разом з учнями його глибоко проаналізувати.

Брак місця не дозволяє спинитися над мовою „Хрестоматії". Проте слід зазначити бодай найгірші огріхи: часто брак букви „Ґ", але для прізвища Гекель, знайшовся „Ґекель", провінційний вислів „на Україні", замість „в Україні", московське „еврей", замість українське „жид", зайвий м'який знак у прізвищі Ґоркій (тут теж знайшлася буква „Ґ").

Незважаючи на все сказане, бажаємо, щоб читачі розкупили „Хрестоматію", написали до упорядників свої зауваження і просили в наступному виданні взяти їх під увагу.

* „Хрестоматія з української літератури XX століття", в-во Шкільної ради — УККА, Нью-Йорк 1978, упорядкували: Євген Федоренко та Павло Маляр, ст. 432.

Творім силу українських сеньйорів

У неділю, 21-го жовтня ц. р., відбудеться в Торонто цікава імпреза, перший раз того роду, День Українських Сеньйорів. У програмі дня передбачені: спільний обід, відзначення почесними грамотами найстарших і найбільше заслужених громадян, членів клюбів українських сеньйорів, мистецька і розважальна частини (виступи двох ансамблів: гуцульського і бандуристів) та забава з танцями. Цю імпрезу патронують наші українські церкви з їхніми єпископами, КУК, Відділ Торонто і Суспільна Служба, Відділ Торонто.

Мета тієї імпрези подвійна: вшанувати наших старших та заслужених громадян і заохотити їх до дальшої праці для нашої громади.

Клюби українських сеньйорів у Торонто та їхня діяльність

У сучасну пору налічуємо у Торонто 10 клюбів, а в них понад 500 членів, громадян старшого віку. Більшість клюбів відбуває сходини кожного тижня із різнорідною програмою, як наприклад: доповіді на навчальні теми, висвітлювання фільмів та прозірок, веселі, співацькі й музичні вечори. Всі клюби відсвятковують традиційні релігійні свята завершувані гостинними прийняттями і відзначають усі важливіші національні роковини. Багато клюбів веде курси вишивання, малювання, кераміки та інших ручних робіт. Влітку, клюби відбувають спільно прогулянки до кращих околиць провінції Онтаріо, а в місті до музеїв, картинної ґалерії, планетарія, урядових будинків, „Онтаріо Плейс", островів та парків.

Усі 10 клюбів об'єднані зі собою, співпрацюють і взаємно собі помагають.

Для кращої координації праці відбуваються 2-3 рази в році конференції представників клюбів, ротаційним порядком, кожного разу в іншому клюбі. Там голови клюбів звітують про пророблену працю, дискутують і ухвалюють. На початку конференції, господар-клюб гостить усіх присутніх смачними стравами, а спільна світлина закріплює приємну зустріч.

Роля клюбів українських сеньйорів

Наші сеньйори, члени клюбів, уважають свій клюб за другий дім. Тут знаходять вони привітну атмосферу і душевний спокій. Переважна більшість із них задоволена своїм старшим віком. Вони є постійно чимсь корисним зайняті і те самопочуття бути комусь потрібним, створює у них почування щастя, яке саме існує в даванні, а не в прийманні-жебранні. Наші старші члени в клюбах не мають песимістичного погляду на старість, мовляв, вони вже непрацездатні, залежні, самітні, безнадійні. Навпаки, вони виявляють охоту і здатність допомагати своїй громаді й переконуються, що вони потрібні й вартісні люди. Їхньому життю присвічує добрий приклад стародавніх філософів, Сократа, Платона і ін., які ніколи не нарікали на старість, колишніх керманичів держав, наприклад, Черчіла, Айзенгавера, Дифенбейкера тощо. І, далі, їм присвічує чудовий приклад, завжди активного, нашого 87-літнього Блаженнішого Патріярха Йосифа, як теж деяких наших отців парохів, редакторів, письменників, мистців і т. п., активне життя яких в похилому віці давало і дає їм наснагу жити, творити й любити свій нарід.

Деякі статистичні дані

У цілому світі живе понад 300 мільйонів людей вище 65 років життя, в тому числі в ЗСА — коло 200,000 українців і в Канаді понад 50,000 У Торонто живе коло 8,000 старших віком українців. Лише 10% старших віком людей проживає у домах для старших і закладах, а 90% вдома. 15% старших не здібні до жадної праці, а 85% — є працездатні. Жінки живуть довше ніж чоловіки, тому старших жінок є 60%, а старших чоловіків є 40%.

За радісне й бадьоре довголіття

Завдяки поступові науки, а зокрема технології і медицини, пересічний вік людини в кількох останніх декадах значно підвищився, бо доходить до 75-го року життя. Процесами старіння (живих організмів, у тому числі людини) займається наука геронтологія, що включає соціологічний, історичний та біологічний аспекти як теж геріятрію, завданням якої м. ін. є лікування і запобігання різним захворюванням у людей старшого віку. Лікарі, спеціялісти в тій ділянці, влаштовують часто міжнародні конгреси на яких з'ясовують свої досліди і подають вказівки як досягти довголіття. Вони дораджують старшим особам, що хочуть продовжити своє життя, бути постійно активними, вправляти відповідну руханку, споживати здорові харчі, плекати добрий настрій, зберігати духову рівновагу і уникати неґативних емоцій. Людина вмирає, кажуть лікарі, не зі старости, але з причини хворіб. Тому повищі поради запобігають хворобам і тим самим продовжують життя. Людина, твердять лікарі, має всі можливості жити далеко поза 100 років.

Наше українське становище на рідних землях важке й загрозливе, передусім з огляду на політичний гніт і посилену русифікацію, а зокрема в діяспорі загрожує нам асиміляція, і тому нам сеньйорам не можна бездільно відпочивати. Організуймось отже в клюбах і виявляймо зацікавлення і активне ставлення до нашого громадського й політичного життя.

Звертаймо менше уваги на форму й малі речі, а більше на відповідний зміст і суть справи.

Творім і організуймо силу українських сеньйорів!

В. Вацик